

Täysistunto

Keskiviikko 15.9.2021 klo 13.59—19.43

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 117/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Esittelypuheenvuoro, ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.49 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ydinvastuulailla säädetään Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan vastuusta ydinvahingon tapahduttua. Ydinvahingolla tarkoitetaan vahinkoa, joka aiheutuu ydinlaitokselta peräisin olevasta säteilystä. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta pohjautuu kansainvälisiin velvoitteisiin. Suomea sitovat kansainväliset sopimukset ohjaavat vastuun määriä. Kansainvälisen sääntelyn merkitys on suuri, koska mahdolliset ydinvahingot voivat olla rajat ylittäviä ja vaikuttavat useiden valtioiden alueilla.

Ydinvastuualan keskeisiä Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia, Pariisin yleissopimusta ja Brysselin lisäyleissopimusta, on muutettu viimeksi vuonna 2004 tehdyillä muutospöytäkirjoilla, jotka Suomi on allekirjoittanut jo samana vuonna, mutta ne eivät ole tulleet vielä voimaan. Eduskunta on hyväksynyt edellä mainitut muutospöytäkirjat sekä lait näiden pöytäkirjojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Nämä lait vahvistettiin 23.6.2005, ja ne tulevat voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tarkoituksena on ollut, että lait tulevat voimaan samanaikaisesti kuin muutospöytäkirjat tulevat Suomen osalta voimaan. Euroopan unionin neuvosto on edellyttänyt pöytäkirjojen ratifioinnin tapahtuvan kaikissa sen jäsenvaltioissa samanaikaisesti. Muutospöytäkirjojen voimaantulo on viivästynyt suunnitellusta, sillä vakuutusmarkkinoilla ei ole ollut tarjota niiden edellyttämää ydinvastuuvakuutusta. Nyt valmius pöytäkirjojen ratifiointiin on saavutettu ja ratifiointitilaisuus järjestetään joulukuussa 2021.

Keskeisimmät ydinvastuulakiin tehtävät muutokset koskevat vakuutuksien katettavia vastuun määriä ydinlaitoksille. Energiatuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan vastuun määrä nostettaisiin 700 miljoonasta eurosta 1,2 miljardiin euroon. Ydinvastuulain mukaisia vastuumääriä porrastettaisiin siten, että korkein vastuumäärä koskisi ainoastaan energiantuotannossa käytettäviä ydinlaitoksia, joiden toimintaan liittyy suurin huomatta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 97/2021 vp

via kustannuksia aiheuttavien vahinkojen riski. Muiden kuin energiantuotannossa käytettyjen ydinlaitosten sekä ydinaineiden kuljetusten kohdalla vastuun määrät olisivat 80—250 miljoonaa euroa.

Vastuumäärien porrastaminen suoraan ydinvastuulaissa mahdollistaa sen, että tapauskohtaisesta päätöksenteosta vastuumäärän alentamiseksi luovuttaisiin. Tavoitteena on lisätä ennustettavuutta toiminnan harjoittajien näkökulmasta sekä vähentää hallinnollista taakkaa, joka nykyisin aiheutuu vastuumäärän alentamismenettelystä sekä ydinlaitoksen haltijalle että valtioneuvostolle. Lisäksi säädettäisiin erityisestä vakuutustakuusta, jonka valtioneuvosto voisi säädettyjen edellytysten täytyessä antaa sellaisen henkilövahingon korvaamista varten, joka ilmenee myöhemmin kuin 10 vuoden kuluessa, mutta enintään 30 vuoden kuluessa ydintapahtumasta.

Esitykseen ehdotetaan myös, että eduskunta antaisi suostumuksensa niin sanottua vastavuoroisuusperiaatetta koskevan varauman tekemiseksi Pariisin yleissopimuksen vuonna 2004 tehdyn muutospöytäkirjojen ratifioinnin yhteydessä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa sille, että Suomi antaisi vuonna 2004 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun Brysselin lisäyleissopimuksen mukaisen selityksen muutospöytäkirjan ratifioinnin yhteydessä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.